

Aan College ter:	Advies	d.d. 25 september 2019
Eerder behandeld:	in College C-327	d.d. 24 juli 2019
Notitie-opsteller:	5.1.2.e Woo, 5.1.2.e Woo	Publiceren in Nee
Bijlagen:	1, Notitie C-327.I.07a	Kennisportaal:
Akkoord Secretaris:		Consultatie: Ja/Nee.

C-3XX.IXX Advies herziening Collegebesluit C-327.I.07a 'standpunt overschrijding drinkwaternorm glyfosaat'

Aanleiding

Tijdens de Collegevergadering van 24 juli 2019 is de notitie "Standpunt overschrijding van de drinkwaternorm door glyfosaat in oppervlaktewater bestemd voor drinkwater bij de (her)beoordeling van glyfosaathoudende gewasbeschermingsmiddelen" behandeld. Deze notitie geeft een beschrijving van de overschrijding van de drinkwaternorm voor glyfosaat in het stroomgebied van de Maas. Vervolgens is door het secretariaat een nadere analyse gemaakt van de overschrijdingen in relatie tot het gebruik van glyfosaathoudende gewasbeschermingsmiddelen in Nederland. Op grond van de analyse heeft het secretariaat een viertal opties geformuleerd over de wijzen waarop het secretariaat de normoverschrijdingen en de uitkomsten van haar analyse kan betrekken bij het beoordelen van aanvragen voor (her)registratie van glyfosaathoudende gewasbeschermingsmiddelen. De opties waren de uitkomst van risicoanalyse en risicomanagement.

Drinkwaternormoverschrijding in een breed perspectief geplaatst

Bij de formulering van de opties is naast de eigen analyse ook een groot aantal andere overwegingen betrokken, waaronder het gegeven dat bij het meetpunt bij de grens tussen Nederland en België de drinkwaternorm wordt overschreden. Daarnaast zijn ook recente ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving – die gericht zijn op het inperken van het gebruik van glyfosaathoudende middelen - betrokken bij de presentatie van de opties. Uit de analyse bleek een groot aantal factoren een rol te spelen en bleek het uitermate complex om een exacte duiding van oorzaak-gevolg te kunnen geven.

Gekozen richting

Op grond van deze notitie heeft het College ervoor gekozen om toepassingen op verhardingen wel toe te laten maar het gebruik op verhardingen expliciet te verbieden, met uitzondering ~~voor van~~ bij wet geregelde situaties waar geen geschikte alternatieven voor gewasbeschermingsmiddelen bestaan (hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan onkruidvrij houden van defensie terreinen waar explosieven liggen). Tevens maakt post-registratiemonitoring onderdeel uit van deze optie. Een ander onderdeel van de gekozen richting is dat expliciet op het Wettelijk Gebruiksvoorschrift (WG) van glyfosaathoudende middelen bij (her)registratie wordt vermeld dat de professionele toepassing op gesloten en half-open verhardingen niet is toegestaan, met uitzondering voor de situaties zoals genoemd in artikel 8.2, 8.3 en 8.4 van de Regeling gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (RGB). Het betekent dus dat ook al is er een gebruiksverbod voor gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw (professioneel gebruik), het toch expliciet op het etiket wordt opgenomen. De huidige informatie geeft namelijk aanleiding voor het niet toelaten voor toepassing op verhardingen en dat is nog sterker dan een gebruiksverbod. Materieel resulteert het

Commented [5.1.2.e.Woo]: Deze paragraaf leest heel lastig.

Commented [5.1.2.e.Woo]: Dit is het eerste stukje waar opeens wordt gesproken over gesloten en half-open verhardingen, ipv verhardingen algemeen, uitleg?

Commented [5.1.2.e.Woo]: Dit lijkt gek; je kunt op een WG alleen aangeven wat wel is toegestaan. Dus toegestaan voor alleen de uitzonderingen

niet tot minder gebruik dan al het geval is met het gebruiksverbod, maar de monitoringsgegevens laten zien dat deze maatregel werkt en gebruik op verhardingen niet meer toelaatbaar is.

Heroverweging standpunten

Het afwegen van alle mogelijke factoren die ieder een rol spelen bij het formuleren van de opties in notitie C-327.I.07a is een complex proces geweest. Tijdens de voorbereidingen voor communicatie over het genomen Collegebesluit en nadere afstemming met beleid en juristen is gebleken dat onze redeneerlijn niet klopt en moeilijk sluitend is te krijgen.

Immers, in tweederde van Nederland worden geen overschrijdingen van de drinkwaternorm gevonden. Al voor het gebruiksverbod inging, voldeed de oppervlaktewaterkwaliteit in het merendeel van van Nederland aan de drinkwaternorm. Daarmee is het vanuit het toelatingsperspectief niet proportioneel om toepassing op verhardingen in heel Nederland (exclusief de uitzonderingen genoemd in RGB) te verbieden. Wat verder meespeelt is de juridische afweging om niet op het etiket te vermelden wat in andere wetgeving al geregeld is. Tenslotte is bij het genomen besluit het niet-professionele gebruik niet betrokken.

Uitgangspunt bij het nieuwe voorstel is dat maatregelen gebaseerd moeten zijn op risico's die uit onze beoordeling blijken en dat maatregelen proportioneel moeten zijn.

Voorstel richting nieuw standpunt

1. Alleen in de Maas wordt bij de drinkwaterinnamepunten de drinkwaternorm overschreden. ~~Eerder~~ worden geen overschrijdingen gevonden in de Rijn en de Drentse Aa. De overschrijdingen in de Maas vertonen een lichte daling, maar blijven boven de norm van 0,1 µg/l.
2. Dat de norm reeds wordt overschreden bij binnenkomst van de Maas in Nederland en dus voor een groot deel niet veroorzaakt wordt door Nederlands gebruik, is niet relevant voor onze risicobeoordeling en eventuele maatregelen voor risicomanagement.
3. Tijdens de risicobeoordeling is uit de toetsing aan de drinkwaternorm in het Maasstroomgebied een risico geconstateerd.
4. Tijdens de risicobeoordeling is voldoende duidelijk geworden dat het gebruik van glyfosaathoudende middelen op gesloten en half-open verhardingen naar alle waarschijnlijkheid de belangrijkste bijdrage levert aan de overschrijding van de drinkwaternorm in het Maasstroomgebied.
5. Het is mogelijk om een toelating met een gebiedsbeperkende maatregel af te geven (denk aan verbod voor toepassing in grondwaterbeschermingsgebieden of verbod voor toepassing op zandgronden in de Bollenstreek).
6. Door een gebiedsbeperkende maatregel voor het Maasstroomgebied op het WG op te nemen voor het gebruik op gesloten en half-open verhardingen inclusief een verbod op, dus ook de uitzonderingen, voor zowel professionele als niet-professionele gebruikers zullen naar verwachting de normoverschrijdingen verder dalen.

Een gebiedsbeperkende maatregel is voor zowel de toelatinghouder als de gebruiker de minst belastende maatregel en daarmee proportioneel.

Gevolg van dit besluit zal zijn dat op het WG expliciet wordt vermeld dat het middel niet is toegelaten voor toepassing op gesloten en half-open verhardingen in het Maasstroomgebied. Omdat toepassing in het Maasstroomgebied niet is toegelaten, kunnen in het Maasstroomgebied ook voor de uitzonderingssituaties genoemd in de RGB geén glyfosaat-houdende middelen worden toegepast. Alternatief is het gebruik van andere toegelaten middelen of het aanvragen van een vrijstelling.

Het secretariaat realiseert zich dat handhaving van dit verbod voor niet-professioneel gebruik problematisch is. Dit is echter geen glyfosaat-specifiek probleem, daarom stelt het secretariaat voor om toch ook voor niet-professioneel gebruik de gebiedsbeperkende maatregel in te voeren.

Commented § 1.2.e WvG: Hoe moet ik dit juridisch zien:

Het is een toelating voor gebruik op verhardingen, maar een gebruiksverbod op verhardingen in het Maasstroomgebied?

Of is het een toelating op verhardingen in NL behalve in het Maasstroomgebied. Als daar geen toelating is voor gebruik op verhardingen dan zou verkoop ook niet toegestaan moeten zijn binnen dit gebied.

Commented § 1.2.e WvG: Dit moeten we nog checken: algemeen houden, maar dan vallen ook de open verhardingen eronder (en die spoelen iet uit naar opp water), of specificeren naar gesloten en half-open?

Commented § 1.2.e WvG: Van § 1.2.e WvG begreep ik dat dit al eens eerder was afgesproken met ..?, bij open verhardingen zijgt het middel gewoon in ipv afspoeling.

Verhardingen algemeen is technisch misschien niet helemaal correct, maar waarschijnlijk wel veel makkelijker te handhaven en duidelijker richting gebruikers. Krijgen we anders allemaal aanvragen voor open verhardingen...

Commented § 1.2.e WvG: Voorstel toevoeging: Wel zal de specifieke zin die op het WG zal worden gezet voor deze gebiedsbeperkende maatregel voor advies over handhaafbaarheid/naleefbaarheid door NVWA en UvW bekeken moeten worden.

Ik zou inderdaad voor gemeenten gaan, is het meest duidelijk. Het aantal voorstellen voor herindelingen in het maasstroomgebied valt volgens mij mee (snelle check op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gemeenten/documenten/publicaties/2017/11/22/gemeentelijke-herindelingen-herindelingsadviezen-zienswijzen>)

Commented § 1.2.e WvG: Is het voor gebruikers dan makkelijk duidelijk of je je in het Maasstroomgebied bevindt? Het is geen andere wetgeving waarvan we zeggen dat we verwachten dat de prof die kent...

§ 1.2.e
en non-prof al helemaal niet.

Om handhaafbaar te zijn omet maasstroomgebied gedefinieerd zijn.

Dus misschien moeten we maasstroomgebied expliciet definiëren in de beoordeling en/of op het WG? Bijvoorbeeld alle relevante gemeenten benoemen (maar wat dan als die weer eens samengevoegd worden en een andere naam krijgen?). Misschien kan je provincies Limburg en Brabant als uitgangspunt nemen.

Lijkt me dat de restrictie langs NVWA moet voor check, maar als we het kunnen definiëren intermen van gemeenten en of provincies dan zou het toch geen probleem moeten zijn. En dat is voor non-prof ook duidelijk.

Commented § 1.2.e WvG: Dit klopt volgens mij niet. Het vorige voorstel betekende netto geen vernadering in heel NL. Nu wordt in een flink deel van NL het gebruik op verhardingen geheel verboden. Dus potentieel minder afzet en gebruikers in dit gebied moeten alternatieven zoeken.

Commented § 1.2.e WvG: Ben het met § 1.2.e WvG eens. Je kan hoogstens stellen dat het een minder belastende optie is dan een volledig verbod.

Met de gebiedsbeperkende maatregel is het niet nodig om de post autorisatie eis tot het leveren van monitoringgegevens, welke onderdeel uitmaakte van het eerdere Collegebesluit, op te nemen als voorwaarde in besluiten voor toelatingen.

Indien in de toekomst uit monitoringgegevens blijkt dat de drinkwaternorm niet meer wordt overschreden, staat het toelatinghouders vrij om een wijzigingsaanvraag in te dienen.

Voorstel

Overwegende dat:

- Het secretariaat conform het door haar te hanteren toetsingskader tijdens de (her)beoordeling geconstateerd heeft dat gedurende meerdere jaren de drinkwaternorm voor glyfosaat in het Maasstroomgebied wordt overschreden;
- Uit de eigen analyse is gebleken dat het gebruik van glyfosaathoudende middelen op gesloten en half-open verhardingen de grootste bijdrage levert aan glyfosaat in het drinkwater

Stelt het secretariaat het College voor om:

1. het besluit van 24 juli 2019 te herzien;
2. te besluiten geen toelatingen te verlenen voor de toepassing van glyfosaathoudende gewasbeschermingsmiddelen op gesloten en half-openverhardingen op Nederlands grondgebied gelegen in het stroomgebied van de Maas. Dit geldt ook voor de uitzonderingssituaties zoals vastgelegd in RGB en dit geldt voor zowel professioneel als niet-professioneel gebruik.

Commented [312 e Wop](#): Is het voldoende als we 1 jaar geen overschrijding zien, (uiteraard wel op het 90 percentiel(?) van 5 jaar)? Smart afspreken zodat daar later geen discussie over kan ontstaan met toelatinghouders.

Commented [312 e Wop](#): Voorstel toevoeging: Dit zal worden gecommuniceerd naar de toelatinghouders.

Bijlage? kies nr of laat weg

